GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca'a. Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 5 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunătória.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentre serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 26. **Brasiovu 13|1 Aprile** **1870.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Telegramele

„GAZETEI TRANSILVANIEI".

Ploiesci 11 Aprile 7 óre 40 min., sositu la 8 óre 5 min. dupa amédia.

„Deputatii alesi: Constantinu Grigorescu si Candianu Popescu. — Mare entusiasmu! Traiésca democratia! Stanu Popescu. Petru Apostolescu."

Vien'a 12 Aprile, 5 óre 20 min., sositu la 10 óre 50 min., primitu in 13 la 7 diminéti'a.

„Autonomistii germani au respinsu definitivu intrarea in cabinetu. Potocki e silitu a compune unu ministeriu provisoriu de burocrati séu amploiati. Tasffe primesce ministeriulu de interne. (Unu pasu catra absolutismu e acesta? — R.) —

Academi'a romana.

Urgent'a necesitate a infiintiarei academiei romane de drepturi au simtitu-o barbatii de incredere si mandatarii natiunei romane inca dela 1849, candu dupa devincerea revolutiunei kossuthiane se adresara indata inainte de tóte cu o suplica catra ministeriulu cultului din Vien'a. Suplic'a, care se afla in magazinulu istoricu tom. VII fasci'a I, enumera mai multe dieci de gimnasia, si vreo diece facultati academice de limba straina, descriendu starea cea de gole, in care se afla natiunea romana, facia cu celelalte, avendu numai cu 2 gimnasie in Blasiu si Beiusiu si unu liceu in Blasiu, ér pentru romanii nenuiti nici unu institutu mai inaltu; descrie imposibilitatea de a se mai poté pe viitoriu folosi tenerimea romana de institutele straine, fiinduca, afara de pornirile ostile, in acele se invetia acum numai maghiaresce, care limba e fórte grea pentru romani si nu le e de folosu scientificu; apoi ceru infiintiarea unei academie de drepturi asia:

„Suptuscrisii deputati, insarcinati in specie cu acésta, róga asia dara pre in. min. de cultu, cá se binevoiésca **a deschide** romaniloru, pana la organisarea ulteriora a scóleloru, **una facultate juridica** nationale in Blasiu cu 1-a Oct. a. c., unde se afla si o facultate filosofica si teologica, si a redica una catedra pentru invetiatur'a religiunei gr. nenuite. Spesele se voru poté scóte séu din fondurile politice ale Transilvaniei séu din alte sume disponibili ale statului." — Se impartiu in suplica mai incolo studiale juridice in 3 ani apoi se repete, ca redicarea catu mai curendu a acestei facultati — este de o lipsa, care nu sufere intardiare, pentruca natiunea are lipsa a fi provedita cu barbati, cari se i póta bine representa interesele pretutindene. Dat'a acestui actu e Vien'a 1 Sept. 1849. Subscrisi (deputatii natiunei romane).

Abia trecu unu anu, intre urgitari ocasiunali pentru redicarea academiei si deputatii afara lucru urgentu pentru cultur'a si demnitatea natiunei a reimprospeta acésta problema.

In **9|21** Decembre **1850** una deputatiune de romani adiatori in Vien'a a propusu min. Thun necesitatea infiintiarei unei facultati filosofico-juridice pentru romani in Clusiu cu urmatóriele cuvinte ale Par. Episcopu **Andreiu Slaguna** cá conducatoriu alu deputatiunei:

„Unu obiectu de cea mai mare insemnatate ne indémna pre noi a veni la Ecselentí'a Ta cu o cerere. Obiectulu acesta este modulu de a inlesni romaniloru cultur'a mai inalta, care — dupa convingerea nóstra — numai prin deschiderea unei facultati filosofico-juridice pentru romani se póte ajunge."

Escelentia! Binevoiesce a nu privi acésta rogare a nóstra cá o intrebuintiare fara de cumpatu a bunatatii cei parintesci, de care inaltulu guvernu alu prégr. nostru Imperatu are de gandu a o face partasia pe natiunea romana, — rogarea acesta a nóstra e **resultatulu unei trebuintie adeverate**, — ca este fructulu increderei, ce hranesce acésta natiune multu cercata catra inalt'a stapanire centrala.

Noi traimu in sperantí'a acesta, ca Ecs. Ta pana acum vei fi facutu cele de lipsa in privinti'a inaintarei romaniloru in cultur'a triviale si gimnasiala, pentru care nu vomu lipsi a-ti fi multiamitori si recunoscatori; inse cá unii, ce totudeun'a suntemu supusi credintiosi ai inaltiatului nostru Imperatu, si cá unu membru alu familiei celei mari de popóre din imperati'a monarchului nostru, ne luamu indrasnéla fara sfiéla a marturisí, cumca o cultura generala, o cultura, care se imbraciosieze pe tóte natiunile din famili'a cea mare de popóre din Austri'a, prin urmare si pe natiunea romana, **numai** atunci se póte mai siguru ajunge, **déca** inaltulu guvernu alu Mai. Sale se va indura a infiintiá pentru poporulu romanu o facultate filosofico-juridica in Clusiu, ca-ci nenumerate suntu impregiurarile, care justifica trebuinti'a si folosulu unui asemenea institutu, ba chiaru pretindu, cá se se puna catu mai curundu in lucrare.

Aici voimu numai u.a se atingemu, adica: antipathi'a, ce de vécuri incóce hranescu popórele celelalte contra romaniloru, cari au facutu din noi nisce heloti. — Mai incolo si din respectulu sustienerei nóstre, a **apararei onórei** nóstre inaintea presentului si viitoriului — ne vedemu siliti a atinge inca si acelu adeveru, ca natiunile compatriotice nebagandu in séma constitutiunea imperatésca, — neprivindu la spiritulu celu desvoltatu alatu religiosu catu si moralu alu timpului de facia, — neprivindu la meritele natiunei nóstre pentru tronu si intrég'a monarchia, precum si la purtarea cea patriotica a barbatiloru nostri — intrebuintiéza tóte midiulócele, prin care socotescu, ca voru puté impedecá propasirea acestei natiuni, de unde firesce urméza, ca natiunea nóstra adusa fiindu la marginea grópei morale, ce artificiosu ne o sapa natiunile nóua inimice, pentrucá se ne derapene ecsistinti'a intelectuala, materiala si politica, **nu póte fi** indiferinta si fara de grigia.

Popórele compatriotice, carora numai sudórea romaniloru se cadea bine, totudeun'a au uritu si au apasatu pe romani; in sensulu acesta se escara in sinulu natiuniloru privilegiate cetatieni bogati, éra din biat'a si apasat'a natiune romana se nascú: misera contribuens plebs, „quae praeter mercedem laboris nihil habet", seraculu poporu contribuentu, care afara de plat'a lucrului n'are alta nimicu.

Dreptu acéea corpulu nationale alu romaniloru in asemenare catra celelalte natiuni se póte privi cá unu stupu de albine, din care natiunile acestea scotéu si **inca si astadi** scotu miere si céra, cata le place, pe candu romaniloru nu le remane alta, decatu a se indestuli cu sórtea albinéloru, dupa cum dice poetulu latinu: „O vos non vobis mellificatis apes". Voi faceti mierea albinéloru, dar' nu pe sém'a vóstra!" (Va urmá.)

Ce tienu colegii dualistici?

In dilele crisei din Vien'a se facura negotiari si cu Schmerling pentru primirea unui portfoiu ministeriale; elu inse respunse, ca numai dupa unu anu ei va fi acésta cu putintia; si mai trebuiea dar' si ministeriulu lui Potocki de punte. Tota Schmerling facú in cas'a domniloru senat. imper. propunerea de conclusu: Ca cas'a va recunósce numai pe acelu regimu séu min., care va apara constitutiunea de nisuintie ulteriore federalistice, si se primi conclusulu cu maioritate de voturi. Aceste precese, se vedemu ce dicu nemtii: se bucura tóte partitele, ca tóte speréza directiuni in partea sistemului loru precugetatu. Nemtii si nemtismulu infióta totu cá oleiulu de asupra, pana candu voru sustiené constitutiunea. Reform'a de alegere nu i va pre scóte din sarita, ca-ce la modificarea constitutiunei se cere maioritate de voturi $^2/_3$ parti si ei totu voru fi preste $^1/_3$ parte in parlamenta, cá se nu céda modificare decatu pe catu le place. La spatele lui Potocki sta si Beust, cari voru a restabilí parlamentulu austriacu pe cale legale, voiéa si a corónei espresa. Totulu remane dar' la modificarea legei de alegere, si cu concesiunea acésta progresistii nemti se tienu securi. De tirialismu séu primirea si a Boemiei in societatea predomnitoriloru pana acum nici cá voru a sci, dicundu, ca sustarea constitutiunei ne e securata, celelalte urméza.

Ce dicu maghiarii la acésta crisé?

In cercurile **politice ale Ungariei** au facutu mare sensatiune evenimentele ce se succedu in Cislaitani'a. Partit'a lui Deák e de parere firma, ca Ungari'a nu trebuie se se amestece in causele vecinului seu aliatu. Cu tóte acestea maghiarii nu suntu indiferenti la decursulu lucruriloru in Austri'a. Partit'a lui Deák e decisa a nu cunósce nici o partita ali'a in Cislaitani'a, decatu pe cea constitutionale, cu care singura póte veni in coatingere pentru pactari. Vré Austri'a se-si modifice constitutiunea, ei sta in voi'a libera, numai catu prin modificare se nu se atinga contractulu cu Ungari'a. Cu alta partita afara de constitutiune Ungari'a nu va a intra in nici o coatingere. Senatulu imperiale facia cu nationalitatile va lua initiativ'a pentru aplanarea dorintieloru; dar' preste timpulu de a sista constitutiunile au trecutu pentru totudeun'a, dicu diurnalele si cercurile maghiare, pentruca in totu casulu o incercare cá acest'a n'ar remané fara seriósa aparare, ca acum ér' au honvedii. Facia cu boemii si polonii s'ar invoi maghiarii la o aliantia tripla, cum s'ar dice la unu **trialismu**, pentru a tiené in córda si a aserví in compania pe celelalte natiuni din imperiu. Le e frica inse, ca cechii, cari au facutu acuta caus'a nationalitatiloru, le voru deveni periculosi, déca voru sprijini dorintiele nationali, pe cari ei maghiarii nici odata nu le voru puté respecta. Catu pentru poloni, apoi

acestia se potu multiumi cu o autonomia, că a Croatiei. Dupa credinti'a maghiariloru dara numai sub forma de trialismu se póte concepe federalismulu, adeca trialismulu. —

Din districtulu Fagarasiului.

Vediendu eu, ca despre lucrarile adunarei trimestrale a representantiei districtuale din 30 Martiu a. c. nu se publica din alte condeie nimicu, cunoscendu inse, ca multe din lucrarile acelei adunari merita a fi cunoscute in cercuri mai intense, vomu scóte aici pe scurtu acelea ce ni le-amu pastratu mai bine in memoria.

Dupa deschiderea siedintiei prin dn. m. capitanu Ladislau Tamasiu, că capu alu districtului, dn. vice-capitanu Ioane C. Dragusianu că conducatoriu alu afaceriloru administrative politice facù reportu de lucrari pe cele trei luni trecute. Cea mai grea afacere, cea mai grea si totuodata cea mai importanta a fostu catagrafi'a séu adica numerarea poporului. Resultatulu acesteia consideratu că lustu in 31 Dec. 1869 a fostu: 82.330 si adica 41.276 de secsulu barbatescu si 41.033 de secsulu femeiescu. Din numeratur'a facuta in an. 1857 esise cifr'a de 79.900. Din comparatiunea acestora cifre dela 1857 si 1869 se vede, ca populatiunea districtului ar' fi crescutu in 12 ani prea pucinu; nu scimu inse, déca in cifr'a din 1857 nu se cuprindea si orasiulu Fagarasiu, care de atunci se facù, vedi dómne, civitas libera regiaque, de si nu are nici cinci miisiore de sufete.

Agendele politice au fostu: 61 meritórie, 885 curente; din tóte acestea pana in 30 Martiu remasera in restantia, adica neterminate, nedecise, numai 109.

Dn. protonotariu Gramoiu citi reportulu despre asentare. Din contingentulu anului cadiuse pe acestu districtu numerulu de 211 recruti. 60 asentati din an. 1869; se mai asentara 174. De reserva 23. La militi'a tierei nóstre (pe ungurese Honvéd, nemt. Landwehr) s'au asentatu din acestu districtu 1093 fetiori. Resultate fórte frumóse acestea, cu atatu mai frumóse, cu catu in timpulu sistemei Schmerlingiane locuitoriloru acestui districtu le esise nume reu, că si cum ar' fugi de arme. Inse asia este bine, tenerimea se se deprinda cu placere in arme. Astadata inca nu s'au infaciosiatu vreo 287 fetiori.

Din reportulu dlui Siustai, presiedinte alu tribunalului colegiale, scótemu acestea date: Cause remase din an. 1860 au fostu . . 812.
In trei luni din an. 1870 au mai intratu 956.

Sum'a:	1768.
Din acestea s'au resolvitu in siedintie .	678.
„ „ afara din siedintia .	17.
Cause de tuturatu restante din 1869 .	653.
„ intrate in 1870 . . .	46.
Din acestea terminate in trei luni .	136.
restante . . .	563.

Cause de ereditate cu totulu 780, din care s'au finitu 115.

Concursuri (fallmente) au fostu 8.

Acestea lucrari ale judecatoriei districtuale se potu consideră astadata cu atatu mai indestulatórie, cu catu se scie, ca unulu dintre asesori a repausatu, éra altulu dintre judecatorii cei mai activi avendu marea nefericire de a-si frange unu pitioru pe ghiaci'a unui podetiu miserabile, dóue luni intregi nu a potutu incra nimicu. —

Starea cassei orfaniloru, concrediuta dela 1863 dlui advocatu Meszlényi inca s'a regulatu si adusu in evidentia, éra din banii orfanali, cari au fostu elocati cu interese, s'au si incassata v. a. fl. 12.268 cri 79. Preste acésta 113 procese de incassa se afla pe la 30 Martiu in stadiu de cessetiune. Din acestea se póte inchiiá cu totu dreptulu, ca averile orfaniloru stau acum sub priveghiare doiósa si adeveratu parintésca.

Cause criminali restante din an. 1869 erá 202.
Au mai intratu in trei luni . . 384.

Sum'a:	586.
Din acestea s'au terminatu . .	345.

Cercetari (inquisitiones) au fostu cu totulu 147, din care s'au terminatu 103. Pertactari finali (Schlussverhandlungen) au fostu in trei luni 20.

Acestea tóte cunoscute, a mai remasu, că cu alta ocasiune se aflamu ceva si despre starea locatilitoru de aresturi si inchisori.

Dupa ascultarea acestoru reporturi adunarea la fincare -si descoperi multiumirea sa cu lucrarile respectiveloru auctoritati districtuali.

Urmara publicarile mai multoru legi nóue sanctionate, mi se pare dósesprediece la numeru, apoi cumunicarea unoru decrete ministeriali, din care aici relevamu numai pe acela, prin care se amelioréza salariele (platile) functionariloru dela ramurile de administrare, cari in comparatiune de ces. cu cele din Ungari'a era in adeveru subtirele. Dupa acestu normativu nou salariulu vice-capitanului se amelioră dela 800 fl. la 1100 fl., alu pretoriloru (solgabirai) dela 400 fl. la 700, alu adjunctiloru din 300 la 400, alu ingenieriului si alu medicului distr. (fisicus) la 700, alu celoruialti oficiali subalterni din gremiu, cari avusera cate 400 la 500 fl. Numai platisiór'a silviculturiului (Forstmeister) remase totu trei sutisióre.

Podaritulu, care pana ací era monopolu nobiliariu, s'a desfiintiatu, incatu de ací inainte póte face oricine podu séu luutre, se cere inse, că se castige concesiune, că pentru alte cateva profesiune.

Mai multe representatiuni (petitiuni) de ale altoru tienuturi s'au luatu spre sciintia, éra la cererea comitatului Carasiu (Lugosiu), că se i se reincorporeze cerculu militariu Caransebesiu, s'a decisu, că comitetulu acestui districtu se nu se amesteca in asemenea materia delicata.

S'a citîtu proiectulu petitiunei compuse spre a se cere desfiintiarea monopóleloru asia numite regali. In acésta cestiune se alesese una comisiune de cinci membrii inca din Decembre 1868. Petitiunea se adoptă in unanimitate.

Se mai primí si una propunere facuta de Georgie Baritiu in favórea caleí ferate Brasiovu-Buzeu, séu Brasiovu-Temisiu.

Reportulu dlui fisicu Brusz nu ni s'a impartasitu, audimu inse, ca acelasi ar' fi scrisu in defavórea populatiunei. La acestu locu rogamu pe auctoritatile administrative, că se binevoiésca a face cunoscutu locuitoriloru, ca *in clinic'a de ochi dela Brasiovu se primésca la cura nu numai orbii, ci toti cati suferu de dorerea ochiloru*, numai se se provédia de atestatele prescrise, déca suntu seraci. Acéea clinica e fórte buna, multi -si recastigara acolo vederea ochiloru. —

In caus'a scóleloru.

„Cine amana, scapa din mana.“ Acestu adeveru in multe impregiurari se infaciosiéza cu incetulu in obiectulu institutiunei poporali nationali romane, din ce in ce totu mai aprópe de adeverulu fapticu. Regimulu maghiaru n'a avutu nici una scóla de statu séu comuna popórale si totu a denumitu cu dieci mii salaria inspectori instructiunei poporului, lasandu-si in lege base că se-si faca unde si cum va vre, candu se va implini numerulu de 3 admonitiuni facute confesionaliloru. Aceste nu se amana, si statulu ungurescu nu sci, decatu de scóle ungaresci. Éca o dovada ce ni se presenta:

„Depre malutu Somesiului.

Nu de multu primiramu unu cercelariu dela maritulu ordinariatu diecesanu, in care ni se spune, ca inspectoratulu civile scol. a descoperitu mai multe defecte in scólele nóstre confesionali, si prin urmare se ne nestuimu a le delaturá.

Suntu multe defecte in scólele nóstre, dupa cuprinsulu acestui cercelariu, potese-voru inse delatură prin unu simplu cercelariu alu m. ordinariatu e una intrebare de timpu, la care trebuie respunsu? Ne va erta totusi inspectoratulu civile si ordinariatulu diecesanu, déca cu asta ocasiune ne vomu face cateva modeste reflessiuni culese — nu depre strate, ci chiaru din scóla si din cerculu ei competente.

a) La multi ómeni in lumea de astadi le prea vine a crede, ca domnii inspectori civili — culesi din tóte anghiurile, de pre unde se aflau, — ar' fi prea pucinu apti de a critisá intru atat'a scólele nóstre, nefindu barbarti de scóla multi dintre ei, nici cualificati de ajansu spre acestu ramu, — ci mai multu spre alte scopuri si cu desciniire spre politica, care e cea mai periculósa in scóla, si prin urmare

b) Nici ca suntemu convinsi, ca dóra scólele nóstre s'ar afiá intr'o stare asia de miserabile, precum se vede, ca le a scrisu tit. inspectoratu civile ordinariatului.

Celelalte le damu publicu spre cunosciintia mai in diosu, si alci ne intórcemu numai la p. 7 din cercelariu, unde se dice:

„7. Fórte multi prunci obligati de scóla nu frecuentéza scól'a, si nu se impartasiescu in nici unu feliu de invetiatura, si in privinti'a acésta jurisdictiunile respective scolarie nu facu nici una dispusetiune.“

E dreptu, ca scólele nóstre că confesionali -si au jurisdictiunile sale, si inspectorulu diecesanu cu numele inca nu ne lipsesce, dar' noi celi mai mici preutii si protopopii suntemu mai multu instrumentele acestuia — (nu inse in intielesu reu —), cine a mai vediutu in lume că unu instrumentu, fia acela catu de bunu si escelentu, se produca cevа lucru, déca nu lu va intórce maiestrulu cu istetime recreuta? Facemu si noi la sate tóte cate ne stau in potere, nu ar' fi óre mai primita si mai valorósa recercarea jurisdictiuniloru prin respectivulu inspectoratu diecesanu, decatu prin unu bietu preutu de pre sate?

In p. 8 se dice, ca nu au pruncii carti. . . .

Cumca nu avemu carti — cine e de vin? Cat timpu e acuma de candu totu strigamu in gur'a mare carti scolastice? Intrebamu pe la ordinariatu, protopopi si librari si necairi nu le mai aflamu?

Mai inainte — sub absolutismu, candu nu aveamu tipografia diecesana, potea incarcá carra de carti si acum cu tipografi'a morimu de dorulu cartiloru scolastice. Ore preutii séu protopopii pórta vina si la acésta?!

No dóre fórte, ca avendu inspectoru diecesanu — ba si inspectori comitatensi confesionali — totusi nu au descoperitu nime defectele acestea, pana acuma observatiunea inspectoratului civile, — aratandule la ordinariatulu diecesanu.

Din p. 9 se dice „— dorere — ca intre invetiatori suntu unii, cari nu suntu cualificati de stulu pentru invetiatoria etc. Asia dara m. ordinariatu quasi recunósce prin emiterea cercelariului necualificarea docentiloru pusi de sene insusi, pre candu noi pana acuma eramu in acéea firma credentia, ca ni se despunu invetiatori cualificati prin scóle.

In fine credu, ca nu va fi de prisosu a aduce aici inainte dorirea multor'a, adica aceea: ca nu ne ar' strica baremu cate odata nici visit'a facuta din partea inspectoratului diecesanu, dupa ce scimu, ca de acasa cu greu se potu despune tóte asia precum se cade -si ordinariatulu se midiulocésca din salariulu celu infricosiatu alu inspectoreloru civile, celu pucinu déca nu mai multu a 4, 5 parte si pentru spesele inspectoratului confesionale.

Unu preutu.“

Éca cercelariulu:

„7) Cercelariu la clerulu din comitatulu Solnocului din laintru, districtulu Bistritiei si alu Nasendului.

373/225.

Reverendisimiloru Domni Vicari Foranei si Archi-Diaconi, si multu onoratiloru Domni Protopopi si Preoti!

Maritulu inspectoru scolariu civilu pentru comitatulu Solnocului din laintru, districtulu Bistritiei si alu Nasendului cu datu 10 Februariu a. c. Nr. 40 face aratare la acestu consistoriu despre defectele, care se afla in scólele nóstre confesionale gr. cat. din cerculu maritu aceluiasi concrediutu si anume:

1. Ca edificiele scolarie si salele de invetiamentu — esceptionanduse dóue trei — nu corespundu scopului, suntu nesanetóse, unele suntu in statu ruinaveru, si in comparare cu prunciì scolari, suntu strimte.

2. Chiliile de invetiamentu nu suntu provedute cu instrumentele de invetiamentu, afara de una tabla de calculatu si cateva tabele de pareti pentru cetitu, si in fórte pucine locuri se afla cate unu globu teraneu, si cate una mapa lacerata.

3. Din obiectele obligate de invetiamentu se propune numai una mica parte — cu pucina esceptiuni — afara de cetitu, scrisu, calculare, si afara de cele care se tienu de relegiune, alte obiecte nici ca se ieu inainte. (?!)

4. Scóle repetionale nu suntu nici intru una parochia.

5. §§-ii 29 si 34 ai legei scolarie, care suna despre desclinirea pruncilorn de fetitie, si despre numerulu pruncilorn invetiandi prin unu invetiatoriu, nu se observéza.

6. Nu se observéza timpulu de invetiamentu. In anulu scolariu 1869/70 in mai multe locuri, in locu că se se incépa cursulu scolare in Septembre ori Octobre, s'a inceputu cu multu mai tardiu.

7. Fórte multi prunci obligati de scóla nu frecuentéza scól'a, si nu se impartasiescu in nici unu feliu de invetiatura, si in privinti'a acést'a jurisdictiunile respective scolarie nu facu nici una dispusetiune.

Antistitiele comunale, in intielesulu capului I. alu legei de invetiamentu suntu detori a indatorá pre parintii si tutorii pruncilorn obligati de scóla, că

se-si dè pruncii la scóla, care nu i arata pre cei negligenti la locurile competente.

8. Intre pruncii scolari, numai cativa au carti scolarie, celialalti nu au carti si instrumente scripturistice.

9. Spre daun'a invetiamentului, unu defectu esentiale e — durere — ca intre invetiatori suntu unii, cari nu suntu cualificati destulu pentru invetiatoria, altii imbetraniti si ocupati cu alte cause, fórte pucinu, séu de feliu progresu nu facu. — Afara de acést'a, si unii invetiatori cualificati inca nu desvolta activitatea cerenta spre invetiatura; si nu tienu nici una ordine in scól'a si nici intr'unu locu nu este planu de invetiamentu, si acést'a e o pedeca mare a invetiamentului; si de aici urméza, ca invetiamentulu elementariu tare pucinu progrese̊za; scolarii fórte pucinu sciu, candu lasa scól'a; unii dupa mai multi ani de invetiamentu, tare pucinu sciu ceti si scria; sciu ceva din religiune inse din alte obiecte nu sciu nemica; intre aceea fara scóla repetitionale si aceste le uita curundu, si asia cu siguritate se póte conchide, ca in impregiurarile de facia pentru pruncii scóleloru elementare, timpulu acesta se póte cugetá de perdutu. Aceste defecte se facu cunoscute din partea inspectorelui civilu alu comitatului Solnocului din laiutru, districtului Bistritiei si Nasendului; deci fratiei vóstre vi se concrede: cá in intielesulu §-lui 11 alu articlului de lege XXXVIII ex 1868 se ve nisuiti a implini conditiunile si prescriptele §-lui preciatu; si mai cu séma edificiele scolarie, si salonele de invetiamentu se se pregatésca asia, catu se corespunda scopului, si acele se le provédia, baremu cu instrumentele cele mai de lipsa de invetiamentu, si se se propuna obiectele cele obligate prin lege, si pruncii obligati de scóla dela 6—12 ani de ambele secse se cerceteze scól'a elementaria confesionala, éra cei dela 12—15 ani se frecventeze regulatu scól'a repetitionala, indatoriudse docentii, cá listele de lenevire, pre calea jurisdictiunei scolarie, se le arate jurisdictiuniloru civile respective, pentru resolvire, si intenderea manei de ajutoriu, si despre cele implinite in obiectulu acesta se relationeze protopopii respectivi la acestu consistoriu.

Din siedinti'a consistoriale, tienuta in Gherl'a la 16 Februariu 1870.

Ioane Anderko homorodanulu m/p.,
vicariu gen. capitulare.“

Descarcarea aici nu escusa.

Óre se mai intrebamu si noi de aici, ca a catea óra e admonitiunea acésta facuta confesionaliloru?! § 15 alu legei scolarie din 1868 dice espresu, ca **déca confesionalii nu voru implini** conditiunile §§ 11, 12 si 13, ai legei nici dupa a trei'a admonitiune, care se va dá in cate una diumetate de anu, gubernulu va face apoi elu scóla comuna, adica elu va sili pe toti din comuna se platésca 5 procentu de dare pe anu, cu care se se sustiena scól'a comuna, adica scóla maghiara, pentruca acesta e scopulu legei, ca-ce gubernulu dupa acea lege are dreptu a impune limb'a mághiara! si de 400 ani n'a datu dovada se fi facutu pentru alta natiune vr'o scóla. — Atunci netentocii de codarti séu nepasatori, pastori si oi, voru platí grosu de fric'a ecsecutiunei dare mai mare cu 5%, cá se faca scóla la maghiari, déca nu au vrutu se-si faca ei sie scóla romana.

Unde suntu reuniunile scolari prin tóte satele, in a caroru adunari se se capaciteze poporulu si se se lumineze, ca cu celu amenintia acésta lege, déca e nepasatoriu?!

Toti prentii ar' trebui depusi, cassati, cari nu -si feresca turm'a, oile de curs'a maghiarisarei, cu care ne amenintia legea acésta, déca nu ne facemu noi de vóia buna scóla romanésca crestinésca; altfeliu potemu tiené, ca ordinariatele suntu chiaru intielese, se lasè, cá se vina lucrulu la maghiarisare prin scóle comune séu maghiare, ca-ce nu vedemu din partele nici o incordare seriósa si ingrigiata, ceruta de restristea sierpuitória, pentru a face imposibile maghiarisarea planuita prin acésta lege.

Amu trebui se provocamu pre mar. ordinariate romane de a rondulu, cá se-si justifice inaintea natiunei facutele séu nefacutele facende scolari; — cá se respunda ele insele la punctele imputate de catra regimu, nedescarcandune pe lenesii protegiati, ca dela capu se incepe responsabilitatea.

Nici cu carti se nu fia provediute scólele?! Cum se póte acésta atata nepasare de cele ale spiritului, atatu de indelungata?! Nu credemu, cá se fia acésta tocma adeveru; pentruca noi cetiramu, ma si publicaramu carti de scóla prescrise de lege, déca nu tóte, celu pucinu mai multe. Ori dóra e vreo dificultate a provedé scólele cu tóte cate carti cerute de lege? — Déca nu se póte altfeliu; déca nu s'a mai formatu din corpurile profesorali pe la catedrale cate una comisiune, cá anumita pentru a compune tóte cartile cerute de lege — ca-ce ele suntu si de mare utilitate, — si ale da tiparului, impartiendu apoi suptu responsabilitatea fiecarei eforie, séu consiliu scolariu comunale — spre a se recapata spesele facute, — cate facu de lipsa prin intrég'a diecesa; déca e vreo dificultate aici: apoi éca ne oferimu noi a face tóta provisiunea in scurtu timpu; numai asecuratine, ca opurile prelucrate dupa lege ni le veti primí, ér' nu respinge, déca n'au esitu impintenate séu numai in cutare tiparitória. — Datine instructiuni, cá se ne tienemu si de ele, numai stavila se nu ni se opuna, nici se ni se denege primirea loru, cá carti de institutiune, cu dreptu de proprietate pentru acoperirea speseloru, celu pucinu pe cate 4—6 ani, si lipsa nu va mai fi de carti, ca vomu face noi corpurile si fecidle profesorali una atare comisiune solidaria, de urgentia, numai paroia din partea ordinariateloru. —

— Dar' nedestoinici'a invetiatoriloru, cum se va poté escusá?! Nu cumva cu desfiintiarea preparandiei, celei unice in feliulu seu, dela Naseudu, si reinfiintarea altei'a in locu? § 13 alu legei da dreptu confesionaliloru a sustiené si preparandia dupa prescrisele calitati. Naseudulu fara institutu de preparandia, fontan'a pedagogiloru! Si alta suplinitória cá in palma!? — Éca ni se nasca temerile de unu ce, care inca nu lu potemu esprime, decatu cu reserva, de aderarea séu celu pucinu neopunerea la tientit'a maghiarisare prin scólele poporali, in cari n'ar trebui propasa nici macaru cetirea in alte limbe straine, ci numai luminarea prin ajutoriulu limbei nationale! Se ne lepedamu de omulu celu vechiu, si se ne imbracamu cu energi'a celui nou, care o pretendu aspiratiunile timpului si necesitatea vietiei nationale politice. Cine amana, scapa din mana. —

Dela diet'a Ungarici.

Ocupanduce sied. din 2 si 4 Aprile cu lucruri de natura mai privata, ce nu ne pre atingu trecemu la sied. din 5 Aprile, in care min. Horváth respunde la interp. lui Tisza despre stergerea cautiunei, coregerea legei de presa din 1848, desfiintiarea censurei preventive din Ardélu, casarea legei lui Bachu din 1852, si introducerea legei de presa a Ungarici si in Transilvani'a, ca regimulu mai usioru ar' poté propune una lege nóua decatu a carpi pe cea vechia dela 1848. Cu privire la Transilvani'a observa, ca in scurtu se voru introduce si aici legile unguresci de presa, ér' proiectulu de lege pentru introducerea tribunalului de jurati in Transilvani'a e gata si se va susterne dietei, atunci va incepta censur'a preventiva. Tisza nu e multiamitu cu respunsulu. In fine se cetesce projectulu de lege pentru bugetulu 1870 cu spesele ord. 133,889,661 fl. si estraord. 38,652,677 fl., cari sume se si primescu.

Crisea ministeriala in Pest'a inca dura. C. Mikó s'a datu demisiunea si i s'a primitu, Lónyai se duce la min. comunu, ca min. de fin. imperiale si Kerkápolyi ei va succede in locu. Gorové va fi min. de comunicatiune si Korizmics de agricultura. La min. honvedu va trece Vécsey in locu lui Kerkápolyi.

„Fed.“ ne comunica, ca Dr. Ratiu se afla in Pest'a in caus'a nationala si ca intre deputatii romani de acolo si intre romanii din Transilvani'a domnesce o perfecta cointielegere in privinti'a eluptarei autonomiei Transilvaniei si a drepturiloru politico-nationali. —

Vien'a 7 Aprile. (**La situatiune.** Demisiunea cabinetului Hasner. — Cont. A. Potocki. — Opusetiunea si prospectele ei. — Finea centralismului in Cislaitani'a? — Una audientia. — Programulu nou si cabinetulu nou. — Una adresa a opusetiunei din Pest'a. — Ultim'a manifestatiune a parlamentului cislaitanu.)

Telegrafulu ve a anunciatu deja in esentia scirile relative la situatiune in Cislaitani'a si nu ne remane altu-ceva decatu unu comentariu scurtu. Ve este cunoscutu, cumca Beust dimpreuna cu ministru pres. Hasner a plecatu la Pest'a pentru a supune sanctionarii córónei unu programu de actiune contra secesionistiloru reuniti, de tienóre, cá dietele Galitiei, Carinthiei si Istriei se se disólve, cá se se demande alegeri nóue si tramita noui ablegati in senatulu imperiale. Misiunea lui Hasner remase fara resultata. Corón'a, la inaltimea situatiunei, a respinsu acestu programu, care are mai multa asemenare cu unu actu de fortia, decatu cu unu actu de prudintia politica; din contra corón'a, petrunsa de necesitatea stabilitatii politice si dorindu impacarea tuturoru nationalitatiloru, a acestoru, mari partite politice in Cislaitani'a, au aflatu de bine — folosinduse de dreptulu suveranu — a se resolví pentru disolvarea tuturoru dieteloru provinciali dimpreuna cu Reichsrath-ulu si a face unu nou apelu la popóra. Intr'adeveru cea mai corecta cale acést'a si demustra pana la evidentia, cumca corón'a este mai constitutionale si respectéza mai multu vointi'a poporeloru sale, decatu atatu de multu laudatulu si glorificatulu cabinetu liberalu alu lui Hasner. Grantatea situatiunei si dificultatile ce provinu din confusiunea dominanta au facutu pana in momentulu, ce scriemu acestea, imposibile, de a se pune in viétia acést'a resolutiune a Domnitoriului, de si dupa informatiunile, ce avemu, este fórte probabile, ca disolvarea senatului imperiale va urmá fara amanare pre Sambat'a viitória, 9 Aprile; constatamu inse, cumca acést'a procedore corecta a produsu celu mai salutariu efectu asupra tuturoru partiteloru de orice colóre politica.

Acést'a intentiune pacifica a corónei, cu totulu contraria programei cabinetului, a fostu unu motivu destulu de simtitoriu, pentru cá cabinetulu Hasner se-si dè demisiunea. Intregu cabinetulu-si dede in 4 l. c. demisiunea, ce s'a si primitu. Imperatorele incredintiá pe contele Alfred Potocki, cu care conferi in aceasi di preste dóue óre, cu statorirea unei programe de gubernare si cu compunerea unui cabinetu nou. In acestu punctu referimu mai la vale.

Din partea amiciloru constitutiunei si cu deosebire a poporului din capitala, care de altmintrea urmaresce cu cea mai mare incordare desvoltarea lucruriloru, se asteptá manifestatiuni in favórea cabinetului retrasu si a constitutiunei din Decembre; inse nemicu din tóte acestea, ca-ci populatiunea germana se pórta fórte rece. Ministrii suntu cu totulu operiti despre acést'a portare pasiva a populatiunei cu atatu mai multu, cu catu foile inspirate de guvernu in editiunea de deminétia au semnalisatu de timpuriu ordinea dilei pentru siedinti'a din 5 a l. c., incatu cu multu inainte de deschiderea siedintiei, care se intemplá pre la 11 óre, s'a sciutu publice, ca min. pres. va face cunoscutu camerei demisiunea intregului cabinetu si ca nu va avé locu alta desbatere, ci numai decatu se va propune incheierea siedintiei; precum s'a si intemplatu. Unu publicu numerosu informatu despre acestea a asistatu la siedintia. La interpelatiunea abl. Pergér despre starea situatiunei, min. pres. Hasner dechiará, ca intregu cabinetulu si-a datu demisiunea. Acést'a dechiaratiune a fostu salutata cu bravo din stang'a. Luandu cas'a acést'a la cunosciintia, dep. Steffens cerù numai decatu incheierea siedintiei, ce a si urmatu precum a fostu profetata. Dupa acést'a manifestatiune neinsemnata cas'a representantiloru si publiculu se imprastiá in cea mai mare liniste.

Insusi foile publice, cari mai eri se incordau cu tóte poterile a intimidá opusetiunea si a aratá catu de ilusoria este orice pretensiune a nationaliloru, astadi incórda mai linu arculu. Adeveratu, ca ele suntu gelóse in pretensiunile loru, dorindu cá natiunei germane, cá celei mai insintate, cultivate si avute se i se reserve unu rangu mai destinsu, mai superioru, déca se ar' poté asteptá acést'a dela sistemulu inaugurandu; in casulu contrariu suntu aplecate a impartí més'a comuna cu celelalte nationalitati, numai catu mai protestéza, cá germanismulu se nu se postpuna slavismului, ori altei nationalitati. Pentru noi este curiósa acést'a confesiune. Ni se pare, ca „Presse“, care scrie aceste, a decopiatu acést'a pretensiune modesta din protocolulu stenografiu alu casei representantiloru, pentru ca tocma acést'a a disu cav. Grocholsky cu ocasiunea desbaterei adresei: „noi (opusetiunea) voimu més'a comuna, inse nu ne oferiti bucate de acelea, care stomaculu nostru nu le póte suferi.“ Opusetiunea, din contra, -si redica fruntea mai tare, cá ori-candu. Semi-cerculu opositionale dela Triestu preste Boemi'a, pana in celu din urma coltiu alu Bucovinei, unde se pregatesce una monstruósa adresa de recunoscintia baronului Alecsandru Petrino, pentru portarea sa, se misca si agitéza in modulu celu mai energicu pentru pretensiunile nationale si recunóscerea autonomiei tieriloru. Nici odata opusetiunea n'a fostu mai resoluta a castigá

valóre pretensiuniloru naționali cá acum, dupace a infrantu odata egemoni'a germana(?). Ea nu voiesce a cede nici unu pasu indereptu, ci resoluta si solidaria voiesce a luptá mai departe sub standartulu, sub care de trei ani lupta necontenitu. In Vien'a, unde tóte miscarile naționali se petrecu cu cea mai mare atentiune, nime nu se mai indoiesce, cumca una revisiune si schimbare radicale a constitutiunei, chiaru pentru ca corón'a doresce imperativu impacarea tuturoru partiteloru si naționalitatiloru, este neaparata. Opusetiunea insista si se pronuncia pretotindinea numai pentru federalismu, care singuru póte asigurá autonomi'a tieriloru, cu unu cuventu parol'a opusetiunei, scurtu disu, este: **nici unu pactu,** nici una impacare **sub forma centralistica.** Sub aceste auspicia opusetiunea are prospecte de a strabate cu pretensiunile ei si dupa cum se desvólta lucrurile potemu afirmá cu certitudine, ca cu formal'a demisiune a cabinetului Hasner s'a cam deochiatu epoc'a centralismului in Cislaitani'a.

Domnitoriulu a primitu in dilele trecute una deputatiune a poloniloru in audientia privata. Conducatoriulu deputatiunei Grocholsky motivá esirea poloniloru, care a fostu una necesitate si asecurá pre Mai. Sa, ca ei si afara de constitutiune nu voru incetá a se intrepune pentru institutiuni adeveratu liberale spre fericirea monarchiei si a tuturoru naționalitatiloru. Imperatorele **primi deputatiunea fórte gratiosu** si esprimá sperantia de a vedé catu mai curundu realisate dorintiele popóreloru **pre cale constitutionale.**

Cont. Alfred Potocki a luatu asupra-si formarea unui cabinetu nou. Nu este indoiéla, ca Potocki s'a unitu cu corón'a pre basea principialoru depuse in memorandulu minoritatii ministeriale. Unu programu detaiatu pana acum n'a petrunsu in publicu; ér' ce privesce la noulu cabinetu, Potocki -si dá tóta diligintí'a de a castigá pre Rechbauer, care, precum ve amu relatatu, s'a intrepusu in comitetulu de adrese pentru concesiuni Galitiei; inse si castigarea lui Rechbauer in cabinetu este impreunata cu dificultati. Rechbauer voiesce a face, ce e dreptu, concesiuni Galitiei, nu inse cechiloru, caroru se ar' sacrificá germanii din Boemi'a si Moravi'a, pre candu Potocki este pentru impacarea cechiloru. Despre alte combinatiuni ministeriale nu amintescu nimica, pentruca listele ministeriale in fáci'a acestei *situatiuni grele si a dificultatiloru, ce* in totu momentulu se intempina, se demintiescu pre tóta ór'a. Potocki procede in compunerea noului cabinetu cu mare precautiune; atat'a este singuru, ca pana acum n'a oferitu nici unui conducatoriu alu partiteloru negermane nici unu portofoliu, nici lui Grocholsky, nici lui Smolka; precum se vede are de cugetu a-si recrutá cabinetulu din elemente liberale germane, care nu se opunu impacarei.

Lui „Wand." i se telegrafédza din Pest'a, ca deputatii naționali au de cugetu a tramite una adresa de consimtiementu si recunoscintia deputatiloru opusetiunei cislaitane pentru conduit'a si procederea loru. Óre si deputatii romani?

Ambe cluburile parlamentului trunchiatu s'au unitu a asterne corónei una adresa, ultim'a manifestatiune din partea s'a facia cu situatiunea, care s'a si primitu in siedinti'a de astadi. In acesa parlamentulu desapróba esirea naționaliloru numindu-o una frangere a constitutiunei si da svatu corónei a nu parasí calea constitutionale si nici a introduce federalismulu. Ce sórte va avé acést'a adresa vomu vedé. De altminutrea senatulu imperiale astépta se bata ór'a de pornire. p —.

Cronica esterna.

ROMANI'A. Pe candu partitele se totu debeléza, domniteriulu cercetéza tóte institutele si asiediemintele ostasiesci.

Printr'unu decretu se tramite armat'a permanenta se petréca in tabar'a dela Furceni vér'a viitória in dóue periode:

Antaiulu periodu va incepe cu 1 Iuniu si va tiené pana la 31 Iuliu.

Alu doilea periodu va incepe cu 1 Augustu si va tiené pana la 30 Septembre.

Dupa espirarea terminului, ce trupele din armat'a permanenta au a petrece in tabara, ele voru fi garnisonate in divisii teritoriali. —

In Franci'a inca se incingu lupte intre partite. Unii voru cá modificarea constitutiunei se nu se faca pe calea plebiscitului, éra altii si imperatulu insusi sustienu, ca natiunea cá suverana numai prin plebiscitu se póte pronuncia. Si in corpulu legislativu atacá Gambetta plebiscitulu asupra consultu-consultului, dar' ministrulu Ollivier i a datu ventu, dicendu: aveti guvernu, care póte se realiseze orice progresu, puteti midiuloci progresulu, facundu economia de revolutiune; si audiendu criticele indreptate in contra unoru puncte ale senatu-consultului, a disu, ca le va ecsaminá cu tóta luarea aminte si camer'a trecá la ordinea dilei cu 227 voturi in contra la 43, la care se invoise si gubernulu. Plebiscitulu dara pentru primirea senatu-senatului se va face la 1 Maiu. — Franci'a si tóta limb'a latina considera democratismulu evangelicu. Ce facu boierii Europei dar', candu lu combatu?!

In Ispani'a ér' se ivescu turburari, anumitu in Barcelon'a deveni lucrulu la baricade, cari inse se luara usioru, totusi cu caderea a 10 insi civi. Regele Ispaniei póte, ca inca nu s'a nascutu, ca nu i se afla nici prospectulu catu de departe. —

Itali'a geme si sufere atatu din cans'a próspeteloru turburari republicane, care erupsera in mai multe cetati, catu si prin uneltirile reactionariului jesuitismu. —

Imperatulu Rusiei éra vré a merge la Crimea preste vára. Óre Ghica? —

Mai nou. Program'a noului ministeriu cislaitanu are urmatórele trasuri fundamentale: Desfacerea senatului imperialu si a d eteloru. Pentru dieta se voru escrie nóue alegeri provocanduse, cá se tramita representanti la senatu imp., unde se voru consulta asupra revisiunei constitutiunei si a reformei de alegere pe basea alegeriloru directe. —

Varietati.

Incunosciintiare si rogare.

De órace pe la midiulocululu lunei Maiu a anului curente se planéza efectuirea sortiturei intreprinse in folosulu institutului de fete redicandu in Oradea mare, care dupa precugetare va fi impreunata cu productiune musicale si declamatiuni, dupa care va urma petrecere de joc: — Onor. Dómne, Domnisióre si onoratii Domni, cari primindu cólele de sortitura si listele oferitoriloru de obiecte pentru sortitura, au binevoitu a lua sarcin'a colecturei pe sine, prin acést'a cu tóta recerinti'a suntu rogati, cá cólele si listele mentionate, pana la capetulu lunei Aprile se binevolésca, impreuna cu sumele incurse si obiectele adunate, a le tramite la subscris'a.

Éra acei onorati colectanti, cari fatiga spre adunarea ofertelor banale, deadreptulu suntu rogati a continua pana la capetulu lui Septembre alu anului curente, si apoi listele cu sumele incurse ale tramite la subscris'a.

Cu acést'a ocasiune, si pana ce vomu arata resultatulu specificu, amu onóre a incunosciintia onoratului publicu romanu, ca ofertele de pana acuma se urca la o suma de 2500 fl.; — ér' pentru sortitur'a pana acum de alci din Oradea ni s'au apromisu pana la vr'o 52 obiecte, — si speru, ca damele romane depre tóte locurile nu voru intardia pe la terminulu precisu — asemenea a sucurge — cu manufacturi séu alte obiecte — pentru glorificarea scopului. —

Paulin'a Romanu
nasc. Covaciu.

† **Brasiovu** 9 Aprile. Eri petrecuramu la locasiulu eternu pe unu angeru de mama tenera:

— **Sevastí'a** consórtea d. adv. si fiscalu consist. gr. or. metropolitanu Dr. Ioane Borcea in Sibiiu, in urm'a unei nasceri grele, a repausatu in etate de 20 ani in 6 Aprile n. la 4 óre diminéti'a. Pe dens'a o gelescu susunnumitulu sociu, fiiulu loru Ermiliu, parintii Teodoru si Zoe Ciurcu, soc'a Mari'a ved. preotésa Borcia din Selisce, fratele Teodoru, sororile Eufrosin'a mar. Iosifu Puscariu, Elen'a mar. Iosifu Popu, Mari'a, Ecaterin'a, Zoe, cumnatulu Alecsandru Borcia, precum si mosii matusile si numerósele si rudenii.

Una petrecere la mormentu fórte numerósa din partea tuturoru claseloru societatii de aici ei dede repausatei onórea cea mai de pre urma. Fia'i tieren'a usióra! —

— (Thalia in Brasiovu.) Societatea nóstra romana diletanta, compusa din inteligenti'a iubitória de artile frumóse, ne suprinse Dumineca cu istetimea actiunei comice in piesele anunciate. Cu deosebire in producerea operetei „Fermeculu amorului", módulaminele cantului si desteritatea, cu care se ecsecutá pies'a, au intrecutu asteptarea tuturoru, ceea ce dovedira aplausele si chiamarile repetite ale numerosului, ma indesuitului publicu. Éca ne adiamu cu Thali'a mus'a comedia teatrale in midiuloculu nostru si preste pucinu ne va resaluta pe aceeasi scena, candu credemu, ca alegerea pieseloru inca va contribui la scopulu nobilitarii simtiementeloru si afecteloru. —

— La sinodulu archidiecesanu gr. or. convochiamatu pe Dumineca Tomii se totu alegu deputati, cá si la cele diecesane din Ungari'a. —

— Recrutarea in Transilvani'a in 160 de cercuri are resultatu de 3334 fetiori pentru armat'a regulata; 559 pentru reserv'a; si 2414 pentru militi'a, cu care se falescu maghiarii, ca suntu honvedii loru, abia se afla ici cólea presarati cate vre-cativa maghiari si sasi, ér' ceilalti toti suntu romani afara de secuime. —

— Pentru teatrulu naționalu, dupa cum ne referesce „Famili'a", s'au subscrisu pana acum 2330 fl. 78 cr. si 6 galb. si comitetulu face unu apelu publicandu si programulu preparativu la infiintiarea fondului pentru teatrulu naționalu, pe care lu scimu din numerii trecuti. —

Se deschide prenumeratiune si dela 1 Aprile cu pretiulu din frontariu.

Ecsemplaria dela 1-a Ian. se afla intregi destule. Astépta doritoria se sprijini publicitatea. — Cu 300 prenumeranti cine da la lumina fóia cá asta? — Spuneti si mi veti fi Apoloni. —

☞ Pentru abonatii din locu se alatura unu indrumariu cu pretiu alu opticului A. Boscovica din Clusiu, care se afla in otelulu „dela corón'a". —

Nr. 771—1870.

Escriere de concursu.

Pentru postulu de jurium-inspectoriu la dominiele archi-episcopesci, seminariali, alu fondului de institutiune asia numitu alu Basiliticiloru si alu fundatiunei Alecsandru St. Siulutiane, si de advocatu alu clerului cu locuinti'a nemidiulocitu in Blasiu, prin acést'a se escrie concursu.

Emolumintele impreunate cu acestu postu suntu urmatórele:

I. In bani gat'a 600 fl. v. a.

II. In naturalia:

a) 100 metrele grau, metret'a a 16 cape computata;

b) 100 metrete cucuruz;

c) 6 orgii cubice lemne de focu.

III. Pentru vinu relutu 50 fl. v. a.

IV. Pentru intertentiunea aloru doi cali relutu 120 fl. v. a.

V. Relutu pentru cortelu 150 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá preatinsulu postu au de a substerne capitulului metrop. gr. cat. din Blasiu pana in 15/3 Maiu a. c. documentele loru bine instruite:

1. Despre portarea loru morale nepetata.

2. Ca suntu advocati censurati dupa legile patriei in presente sustatórie, si ca cá atari au functionatu, numindu si loculu functiunei loru.

3. Ca au cunosciinti'a deplina aloru 3 limbe domnitórie in patria.

4. Ca suntu de natiune romani si de religiune gr. catolica.

Din siedinti'a capitulului metrop. gr. cat. de Alb'a Iulia, tienuta in Blasiu la 2 Aprile 1870. —

T. Ciparius m/p.,
vicariu gen.

CURSURILE
la bursa in 12 Aprile 1870 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 85½ cr. v. a.
Augsburg	—	—	120 „ 25 „ „
London	—	—	123 „ 60 „ „
Imprumutulu nationalu	—	—	69 „ 55 „ „

Redactoru respundietoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.